

5.9.2023

Matkailu- ravintola- ja tapahtuma-alat Helsingissä

Matkailufaktoja

Helsingin kaupunki, elinkeino-osasto, matkailu ja kohdepalvelu -yksikkö

1. Tilastot

Matkailu lukuina

- Matkailua mitataan useimmiten yöpymisillä, koska se on suhteellisen vertailukelpoinen luku ympäri maailmaa. Suomessa yöpymisiä tilastoi [Tilastokeskus](#). Kaikki eivät kuitenkaan yövy hotelleissa tai muissa rekisteröidyissä majoitusliikkeissä, joten yöpymiset eivät kerro kokonaisvolyymistä. Yöpyvien matkailijoiden lisäksi Helsingissä käy paljon päiväkävijöitä.
- Tällä hetkellä arvioita laajemmin ulkomaisten matkailijamääristä ja esimerkiksi kuluttamisesta saadaan [rajahaastattelututkimuksesta](#).
- Yöpymisistä saadaan tietoa kuukausitasolla noin kuukauden viiveellä. Matkailun kuukausitasoiset tilastot kerätään yhteen TAK [Visitory –palveluun](#). Tiedot löytyvät myös matkailun tilastotietokanta [Rudolfista](#). Mm. hotellien käyttöasteista saadaan sisäisesti tietoa päivätasolla. Nämä luottamukselliset tiedot kerää majoitusliikkeiltä [Benchmarking Alliance](#).
- Lentoliikenteen matkustajamääristä saadaan [Finavialta](#) tietoa kuukausittain noin viikko kunkin kuukauden päättymisen jälkeen.
- Laivaliikenteen matkustajamäärät saadaan Helsingin Sataman kuukausittain julkistettavista [liikennetilastoista](#).

1.1. Yöpymiset

Yöpymiset ja hotellimyynti:

- Vuosi 2020
  - Rekisteröityjä yöpymisiä oli noin 1,6 miljoonaa, joista ulkomaisia oli 30 % ja kotimaisia 70 %.
  - Tammi –helmikuussa tehtiin kaikkien aikojen ennätykset kyseisten kuukausien osalta.
  - Yöpymisten määrä väheni 64 % edellisvuoteen verrattuna (ulkomaiset 79,5 % ja kotimaiset 46 %). Lapissa (sisältäen Kuusamon) yöpymiset laskivat 30 % ja koko Suomessa 38 %.
  - Helsingin markkinaosuus koko Suomen yöpymisistä laski vuoden 2019 19 %:sta 11,3 %:iin. Lapin markkinaosuus kasvoi 13,5 %:sta 14,3 %:iin. Kriisi kohteli siis Helsinkiä selkeästi muuta maata kovemmin.

- Vuosi 2021
  - Rekisteröityjä yöpymisiä oli noin 2,1 miljoonaa, joista ulkomaisia oli 26,2 % ja kotimaisia 73,8 %.
  - Yöpymisten määrä lisääntyi 31 % edellisvuoteen verrattuna (ulkomaiset 12 % ja kotimaiset 39 %).
  - Alkuvuoden käyttöaste oli 16 %:n ja 13 %:n välillä, sen normaalisti ollessa 65 %:n tasoa.
  - Helsingin markkinaosuus kaikista Suomen yöpymisistä oli 12 %, joka on selkeästi vähemmän kuin ennen pandemiaa (2019 19 %).
  - Rekisteröimätön huonekapasiteetin suuruus oli noin 1800 kun se vuonna 2019 oli 3400.
- Vuosi 2022
  - Rekisteröityjä yöpymisiä oli noin 3,7 miljoonaa, joista ulkomaisia oli 41,7 % ja kotimaisia 58,3 %
  - Yöpymisten määrä lisääntyi 75,8 % edellisvuoteen verrattuna (ulkomaiset 180 % ja kotimaiset 40 %).
  - Helsingin markkinaosuus kaikista Suomen yöpymisistä oli 17 %
- Vuosi 2023
  - Rekisteröityjä yöpymisiä oli heinäkuussa 499 155 tuhatta, joista ulkomaisia oli 42,7 % ja 57,2 % kotimaisia. Eniten ulkomaisia yöpyjiä oli heinäkuussa Yhdysvalloista, Saksasta, Ruotsista ja Britanniaista.
  - Heinäkuussa yöpymisten määrä laski -0,4 % edellisvuoteen verrattuna.
  - Heinäkuussa majoitusliikkeiden käyttöaste oli 64,2 %
  - Helsingin markkinaosuus heinäkuussa kaikista Suomen yöpymisistä oli 15,5 %
  - Elokuun arvioitu hotellihuoneiden käyttöaste on noin 69 %

1.2. Liikenne

Lentomatkustajat

- Vuosi 2020
  - Helsinki-Vantaan matkustajamäärä oli 5 miljoonaa, matkustajamäärä putosi noin 77 %.
- Vuosi 2021
  - Helsinki-Vantaan matkustajamäärä oli 4,3 miljoonaa, eli matkustajamäärä putosi noin 16 %.
- Vuosi 2022
  - Helsinki-Vantaan matkustajamäärä oli 12,8 miljoonaa, eli matkustajamäärä kasvoi noin 202 % edellisvuodesta.
- Vuosi 2023
  - Helsinki-Vantaan matkustajamäärä oli heinäkuussa noin 1,4 miljoonaa.
  - Finavian tilastot löytyvät [täältä](#).

Laivamatkustajat ja kansainvälinen risteilyliikenne

- Vuosi 2020
  - Helsingin sataman matkustajavolyymi oli 4,8 miljoonaa matkustajaa.

- Helsinkiin ei saapunut yhtään risteilijää koko vuonna.
- Vuosi 2021
  - Matkustajavolyymi oli n. 3,7 miljoonaa.
    - Linjaliikenteen matkustajat: 3,7 miljoonaa
    - Risteilymatkustajat: 10909
  - Laivaliikenne oli hiljaisempaa kesällä 2021 kuin kesällä 2020. Liikenteen väheneminen johtui Viron liikenteen pienemmästä määrästä.
  - Risteilijöitä Helsinkiin saapui 14 kappaletta, joissa oli yhteensä 10 909 risteilymatkustajaa
- Vuosi 2022
  - Vuonna 2022 matkustajavolyymi oli n. 8 miljoonaa, edelliseen vuoteen muutosta samalla ajanjaksolla 116,4 %.
    - Linjaliikenteen matkustajat: 7,9 miljoonaa
    - Kesä kautena risteilymatkustajia oli saapunut 161 000 henkeä ja 164 risteilijää, joista 25 kerralla alus myös yöpyi Helsingissä.
    - Lokakuussa Helsinkiin saapui yksi risteilijä, jossa oli 2 322 risteilymatkustajaa
- Vuosi 2023
  - Heinäkuussa matkustajavolyymi oli n. 1,4 miljoonaa, muutosta edelliseen vuoteen noin 9 prosenttia.
    - Linjaliikenteen matkustajat: 1 335 508
    - risteilyliikenteen matkustajat: 43 376
  - Vuonna 2019 tehtiin [tutkimus risteilyvieraiden rahankäytöstä](#). Kokonaisrahankäyttö Helsingissä oli tutkimuksen mukaan 25 miljoonaa euroa.

1.3. Työllisyys ja matkailutulo

Matkailun työllisyys

- Vuosi 2020
  - Mikäli verrataan Uudenmaan yöpymisiä vuonna 2019 (7 miljoonaa) ja 2020 (2,8 miljoonaa), oli pudotus työllisten määrässä arviolta 60 %.
- Vuosi 2021
  - [Matkailun tulo- ja työllisyystutkimuksen](#) mukaan matkailun kokonaistyöllisyysvaikutus Helsingissä oli vuonna 2021 enintään 5 798 henkilötyövuotta.

Matkailutulo

- Vuosi 2020
  - Matkailutulon menetystä Helsingissä on erittäin vaikeaa arvioida.

- Mikäli matkailutulon pudotuksen suuruus johdetaan samalla tavalla kuin työllisyydessä, eli yöpymisten pudotuksen määrällä, on matkailutulo pudonnut Uudellamaalla vuonna 2020 4,8 miljardia euroa. Tästä valtaosa kohdistuu Helsinkiin.
- [TEM arvioi](#), että Koronapandemia leikkasi matkailijoiden kulutuksesta Suomessa lähes 7 miljardia euroa.
- Vuosi 2021
  - 2022 valmistuneen [Helsingin matkailutulo ja -työllisyys vuonna 2021](#) -tutkimuksen mukaan Helsingin väitön matkailutulo oli noin puolet (782 miljoonaa euroa) siitä mitä se oli vuonna 2019 (1,65 miljardia euroa).

1.4. Tapahtumat

Ammattilaistapahtumat

- Vuosi 2020
  - Vapaa-ajan matkailijat viettivät Helsingissä 876 000 yötä (-64,1 %) ja business-matkailijat 741 000 yötä (-63,8 %).
  - Helsinkiin saapui noin 4000 kongressivierasta. Lisäksi suurin osa jo saaduista kongresseista siirrettiin tuleville vuosille tai peruttiin.
- Vuosi 2021
  - Kesäkauden 2021 kuusi kongressia siirrettiin vuosille 2022–2025.
  - Syksyn 2021 kongressit toteutettiin pääasiassa virtuaalisina ja hybrideinä.
  - Business-tapahtumissa paikallisen alan ekosysteemin yhteistyö ja sitoutuminen jo hakuvaiheessa korostuu. Lisäksi kongressien osalta joustavuus kokoustilojen sekä majoituskiintiöiden suhteen korostuu ja muodostaa kilpailuvaltin.
  - Järjestettiin 143 kongressia, joissa oli n. 24 500 osallistujaa.
- Vuosi 2022
  - Vuonna 2022 järjestettiin 157 kansainvälistä kongressia, joissa oli noin 27 600 kongressivierasta. (Helsinki Partners)
  - Työperäinen matkustus on palautumassa odotettua nopeammin. Lyhyiden rutiininomaisten kokousten odotetaan jäävän verkkoon.
- Vuosi 2023
  - Vuodelle 2023 on vahvistettu (10/2022) yhteensä 22 kongressia ja 19 000 kongressivierasta. Kongressit pyrkivät pääasiassa live-tapahtumiin ja suorat lentoyhteydet kongressikohteeseen on noussut yhdeksi kilpailuvaltiksi, koska lentoasemien ruuhkat ovat aiheuttaneet haasteita vaihtoyhteyksissä ja vastuullisuuteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.
  - Työperäisen matkustuksen ennustetaan saavuttavan [vuoden 2019 tason](#)

Yleisötapahtumat

- Vuosi 2020

- Arvion mukaan koko alan liikevaihto Suomessa laski [noin 1,5 miljardia euroa kriisin seurauksena](#).
- Lokakuun lopussa valmistuneen kyselyn mukaan vain 4 %:lla yrityksistä oli liiketoimintaa käynnissä hyvässä määrin ja 62 % yrityksistä ilmoitti, että toimintaedellytykset ovat olemassa enää maksimissaan kuusi kuukautta (Lähde – tapahtumateollisuus ry – tilannekatsaus 2/2021).
- Vuosi 2021
  - Ensimmäiset alan konkurssit nähtiin tammikuussa 2021.
  - Toimialan yritysten ja liiketoiminnan kannattavuus romahti ja oli viime vuonna (2020) keskimäärin -10 %, kun se oli ennen koronan puhkeamista + 6 %.
  - Kriisi syveni vuoden 2021 aikana, mikä tarkoittaa, että yritysten kannattavuus heikentyi edelleen.
  - Valtaosa, yli 80 % toimialasta on pieniä, yksityisomisteisia suomalaisia yrityksiä. Näillä toimijoilla ei ole suuria puskureita tai rahoittajia taustallaan.
  - Toimialalla oli edelleen akuutti ja laaja konkurssiaallon uhka, joka tulee vaikeuttamaan toimialan käynnistymistä ja elpymistä oleellisesti. Toimialalla kärsittiin kesän aikana mittavasta työntekijä ja osaajapulasta.
  - Tapahtumien taloudellista vaikutusta on vaikea arvioida, koska virallinen toimialaluokitus ei tunnista tapahtumateollisuutta omaksi toimialakseen. Tapahtumateollisuus ry on arvioinut [alan liikevaihdoksi Suomessa noin 2 miljardia euroa](#). Tapahtumat ovat yksi merkittävimmistä matkailua lisäävistä voimista kaupungissa.
  - [Toimialatutkimukset](#)
- Vuosi 2022
  - Tapahtumateollisuus ry:n käynnistämä työ koko tapahtumia valmistavan toimialan tunnistamiseksi jatkuu koronakriisin jälkeenkin. Loppuvuoden aikana selvitetään laajasti toimialan yritysten tunnistamista, liiketoimintamekanismeja, vaikuttavuutta sekä alan osaamisia ja koulutustarpeita.
  - [Tapahtumateollisuuden kesäkuun jäsenkyselyn tulokset](#) antavat suuntaa toimialan palautumisesta.
    - Kesäkuussa lähes 80 % yrityksistä ilmoitti toimintaedellytysten olevan olemassa yli puoli vuotta eteenpäin, helmikuussa vastaavan luvun ollessa vain 38 %. Myynti on kasvussa 83 %:lla vastanneista yrityksistä. 44 % yrityksistä ilmoittaa, että myyntiä on enemmän kuin ennen koronaepidemian alkua.
    - Haastetta aiheuttavat kustannusten nousu (78 %) ja työvoimapula (56 %).
    - Myös toimintaympäristön ennustettavuus on palautumassa. Vastanneista yrityksistä 50 % ilmoitti, että toimintaympäristössä on haasteita, mutta liiketoimintaa voidaan suunnitella melko hyvin eteenpäin. 44 % yrityksistä ilmoitti, että ennustettavuus on edelleen heikkoa ja suunnittelu on mahdollista vain lyhyellä aikajänteellä.

1.5. Ravintolat

Ravitsemistoimiala Helsingissä

- Vuosi 2020
  - Ravintoloiden elinkeinotoimintaa rajoitettiin voimakkaasti keväällä 2020, jolloin ainoastaan ulosmyynti oli aluksi sallittua. Tämä johti työntekijöiden lomautuksiin ja irtisanomisiin. Rajoitustoimien purkautuessa ja epidemiatilanteen rauhoittuessa kesää kohden, palasi osa työntekijöistä töihin.
  - Ravintola-alan työntekijöiden [työllisyys](#) ei palannut vastaavalle tasolle kesällä 2020 kuin se oli ollut kesällä 2019. Merkille pantavaa on myös erityisen korkea lomautettujen määrä koko loppuvuoden aina kevästä 2020 alkaen.
  - Toimialan toimipaikkoja oli Helsingissä yhteensä 2 800 kappaletta. Toimipaikkojen määrä on kasvanut 23,7 % vuodesta 2013 vuoteen 2020.
  - Toimialan toimipaikkoja oli Suomessa yhteensä 13 941 kappaletta. Toimipaikkojen määrä on kasvanut 9,1 % vuodesta 2013 vuoteen 2020.
- Vuosi 2021
  - [Parklettien](#) suosio kasvaa Helsingissä joka vuosi. Kesällä 2021 Helsingissä oli terasseja enemmän kuin koskaan aiemmin, jolloin kasarmintorin kesäterassi avautui ensimmäisen kerran 12.6.2021
  - Vuosi 2022
  - Helsingin kaupungin [terassiohje](#) päivitettiin loppuvuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Tavoitteena oli ohjeiden ajantasaistamisen lisäksi tarjota selkeämmät ohjeet vastaamaan paremmin yritysten tietotarpeita.
  - [Helsingin Kaupunkitilat Oy](#) aloitti toimintansa vuoden 2022 alussa. Helsingin Leijona Oy:n ja kaupunkiympäristön toimialalla toimivan tukkutori -yksikön toimintojen yhdistäminen luo hyvät mahdollisuudet kehittää suunnitelmallisemmin kaupungin ruokakulttuurin kannalta keskeisiä alueita.
  - Työtä ravintola-alan toimintaympäristön kehittämiseksi jatketaan loppusyksyllä 2021 julkaistun selvityksen pohjalta: ”Ravintola-alan ekosysteemin kehittäminen Helsingissä”.

1.6. Asukkaat

Helsingiläisten mielipide matkailusta

- Helsingissä on tehty kaksi tutkimusta asukkaiden näkemyksistä liittyen matkailuun. [Ensimmäinen vuonna 2019](#) ja [toinen vuonna 2021](#).
- Matkailulla on helsingiläisten mielestä tärkeä merkitys heidän kaupungilleen. Muualta tulleiden vieraiden tuottamat hyödyt nähdään selvästi haittoja suuremmiksi.

2. Kehittäminen

Helsingin matkailuseminaarissa toukokuussa 2022 julkaistiin uusi [Helsingin matkailun ja tapahtumien toimintaohjelma vuosille 2022-2026](#), joka ohjaa Helsingin matkailun ja tapahtumien kehittämistä tulevina vuosina.

2.1. Matkailun kehittäminen

Matkailu- ravintola- ja tapahtuma-alan keskeisiä kehittämistoimia.

- *Kestävä matkailu.* Helsinki allekirjoitti matkailualan ilmastojuhlituksen kesäkuussa 2022. Kestävän matkailun toimenpiteet on koottu [Matkailun kestävyys Helsingissä -sivustolle](#).
- *Tiedolla johtaminen.* Erityisesti [Kestävää nostetta matkailuyrityksiin](#) –hanke.
- *Merellinen Helsinki.* [Merellisen Helsingin kehittämisen strategia](#).

2.2. Hotelli-investoinnit

Hotellihankkeet Helsingissä

- Vuosi 2019
  - Ennen kriisiä Helsingissä oli suunnitteilla noin 30 hotellihanketta.
- Vuosi 2021
  - Joitakin hotellihankkeita siirrettiin odottamaan parempia rakennusaikoja ja muutama hanke peruttiin. Useimmat suunnitellut hankkeet käynnistyivät ja ne valmistuvat vuosina 2022–2024. Hotellihankkeet ovat useiden vuosien prosesseja ja vuonna 2021 suunnittelupöydällä olleet hankkeet valmistuvat vasta 2–4 vuoden päästä.
- Vuosi 2022
  - Vuonna 2022 on syyskuun loppuun mennessä valmistunut viisi hotellihanketta ja 2 hanketta on arvioitu valmistuvan vuoden loppuun mennessä.

2.4. Yhteistyö

Helsingin kaupunki on mukana useissa matkailun, ravintoloiden ja tapahtumien yhteistyöryhmissä ja verkostoissa, myös kansainvälisissä, nämä löytyvät [täältä](#). Kaupungin perustamia matkailun yhteistyöryhmiä ovat

- Helsingin tekijät -verkosto, jonka toimintamalli uudistettiin vuodelle 2022. Helsingin kaupunki tekee tiivistä työtä matkailuelinkeinon kanssa Helsingin tekijät -kumppaniverkoston kautta.
- Vuosille 2022–2025 perustettu Kaupunkikonsernin matkailun yhteistyöryhmä, jonka tavoitteena on ketterästi ja kestävästi edistää Helsingin matkailun kilpailukykyä, uudistumista ja kasvua.
- Helsingin matkailun neuvoa-antava työryhmä vuosille 2022-23 tuo puolestaan yhä johdonmukaisemmin elinkeinon ääntä kuuluviin matkailun edistämässä ja kehittämässä.

Lisätietoa

Helsingin kaupunki, elinkeino-osasto, matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Nina Vesterinen, matkailupäällikkö, mediayhteydet

+358 40 6354508 nina.vesterinen@hel.fi

Helsingin kaupunki, elinkeino-osasto, matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Jukka Punamäki, erityissuunnittelija, matkailu

+358 44 7131753 jukka.punamaki@hel.fi

Helsingin kaupunki, viestintäosasto, brändi ja tapahtumat -yksikkö

Päivi Munther, projektipäällikkö, tapahtumat

+358 40 3342045 paivi.munther@hel.fi

Helsinki Partners

Anu Syrjä, johtaja, brändi, markkinointi ja viestintä

+358 40 5412261 anu.syrja@helsinkipartners.com

Helsinki Partners

Leena Lassila, johtaja, visitor attraction

+358 50 3080322 leena.lassila@helsinkipartners.com

Helsinki Partners

Kati Soini, Senior business advisor, hotelli-investoinnit

+358 40 5011469 kati.soini@helsinkipartners.com